

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА: КНЕГИЊЕ ОЛГЕ 21

ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

ВЕЛИКИ УСПЕХ НЕМАЧКИХ БОМБАРДЕРА

Једна крстарица, два разарача, 15 трговачких бродова — уништено и оштећено

Берлин, 19 маја (ДНБ)

Врховна команда државне оружаних сила саопштава:

Немачко војно ваздухопловство нанело је у току јучерашњег дана и ноћас тешке ударце британским поморским снагама и британском трговачком бродовљу у водама околних Енглеске и у Средоземном Мору. Бомбардери уништили су у Каналу Св. Ђорђа два трговачка брода са укупно 12.000 тона, западно од Залива Донегал, а бомбама су запалили трговачки брод који је пловио у саставу силно обезбеђеног конвоја и тешко су оштетили три велика теретна брода. На северном делу Атлантског Океана, један бомбардер уништио је брод-тенк од 10.000 тона.

Немачки бомбардери и јуришни бомбардери (Штуке) оштетили су у заливу Суда на Криту једну крстарицу класе „Јорк“ и два разарача пуних погоцима и потопили су два мала трговачка брода. Осим тога су шест великих трговачких бродова, међу њима један брод-тенк, задобили толико тешке поготке да се може рачунати са пропањом и тога бродског простора. Немачки ловачки авиони уништили су на аеродромима на острву Криту седам британских авиона на земљи, а у ваздушној борби су оборили један британски ловачки авион марке „Харикен“.

У Северној Африци, извиђачке јединице Немачког афричког одреда на отсеку код Тобрука приликом једног локалног препада привеле су извесан број заробљеника.

Ноћас је противник са слабијим ваздухопловним снагама избио мали број запаљивих и разорних бомби на нека места Приморја се-

Енглеска је поново пролила француску крв

Бејрут, 19 маја (ДНБ)

Главни француски комесар генерал Денц обратио се синоћ преко радио Французима који живе у Сирији и Либану. Генерал Денц указао је на апел маршала Петена, који је позвао на ред и мир и констатовао да у овом тренутку енглески авиони нападају сиријске аеродроме. После напада код Мерс-ел-Кебира и после напада на Дакар, Енглеска је поново пролила француску крв. Иако Француска нема никаквих нападачких намера против Енглеске, ипак ће се пружити отпор против сваког напада. Сирија и Либан су тесно повезани са Француском.

На крају је генерал г. Денц изјавио да је добио налог да држи Левант и да организује одбрану у ваздуху. Овај налог ће се непоколебљиво извршити. На позив маршала Петена, врховног вође, блискоисточна армија спремна је да силом одговори на силу.

верозападне Немачке. Причињена штета незнатна је.

Уништен велики енглески брод-тенк

Берлин, 19 маја (ДНБ)

У току првих преподневних ча-

сова 19 маја један немачки бомбардер напао је у водама западно од Ирске велики непријатељски брод-тенк и уништио га, постигавши на њему неколико пуних погодака бомбама.

Јунаштво храбрих бранилаца Амба Алаџа

Рим, 19 маја (ДНБ)

Штаб Врховне команде саопштава: У Северној Африци сузбили смо у самом зачетку неколико покушаја напада противника на фронту пред Тобруком.

На Јеџејском Мору непријатељски авиони су у недељу у првим јутарњим часовима прелетели острво Родос и избили неколико бомби, а да нису причинили никакву штету.

У Источној Африци, посада Амба Алаџа која је била дала отпора до крајњих граница, а која је била остала без животних намирница и воде и нашла се у материјалној немогућности да рањеницима укаже потребну негу, добила је наредбу да обустави борбу. У битци код Амба Алаџа нарочито су се

одликовали: одред Краљевских карабињера „Амба Алаџа“, чета јуришних трупа „Тозели“, чета мрзера од 8,5 см. из дивизије „Гранатиери ди Савоја“, митраљески баталјон 10 пука „Гранатиери ди Савоја“, други и трећи дивизион 60 ар-

тиљеријског пука „Гранатиери ди Савоја“, 43 дивизион Краљевске артиљерије и 24 дивизион пољских топова калибра 7,5 см.

У знак признања за храброст коју су показали наши војници, непријатељ им је у знак почести признао право на задржавање оружја; официрима су остављени револвери. Осим тога, непријатељ је наредио да наша посада приликом напуштања положаја код Амба Алаџа под оружјем продефилирају поред енглеских јединица које имају у њихову част да изврше поздрав.

Војвода од Аосте дели судбину својих трупа.

Отпор се наставља на отсеку код Циме и на отсеку код Гондара.

ПАКАО У ТОБРУКУ

Од ратног дописника Хорста Каница

Војште, 19 маја (ДНБ)

Са несхваћивом упорношћу покушава Енгледа да задржи Тобрук. Он добро зна да би са падом овог града, који не претставља ништа друго до једно једино утврђење, Северна Африка била за Енглеску изгубљена. Противник овде има у својим рукама још једно важно концентративно упориште које у себи крије снаге које никуом случају не смею пот-

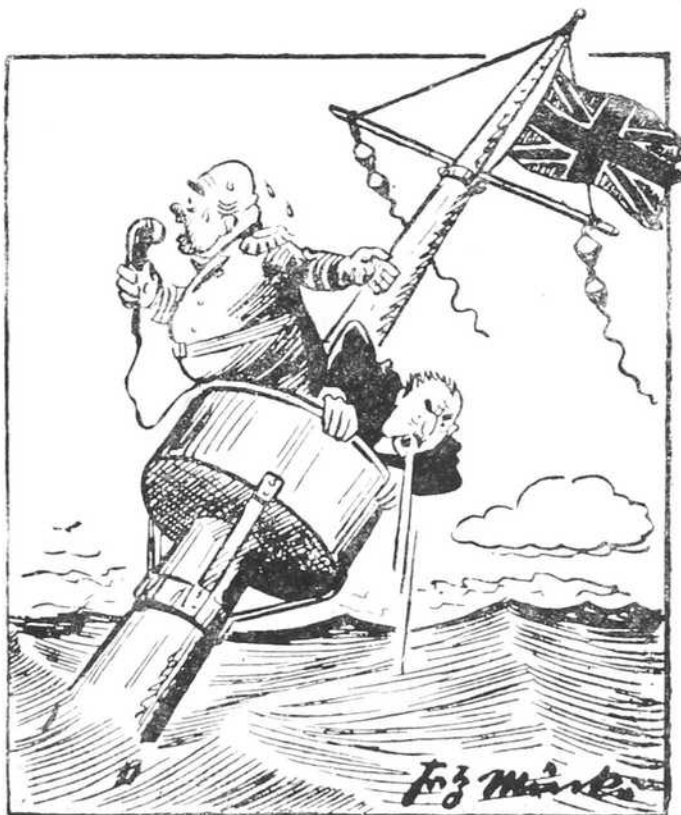
ценити. Међутим, немачке и италијанске снаге беспрекидно су на делу у циљу да освоје и да униште ово последње упориште британских снага у Киренаци. Наша артиљерија увек је спремна да отвори ватру, окопна кола котрљају се напред према непријатељским положајима, а истовремено наши Штука авиони увек су спремни да ступе у акцију.

Под ведрим небом претресамо могућности новог напада. Капетани ескадрила означавају тачке које треба напасти. Бомбе морају да падну тачно на одређене циљеве, јер су Енглези немачке заробљенике сместили у близини неколико најважнијих објеката. Дакле, опрезност, тачно осмислити циљ и са сигурношћу га погодити! То, међутим, кад се узме у обзир јака противавионска ватра, није нимало лак задатак. Али, један вешти Штука пилот савладава и овај задатак.

Најзад смо све спремиле. Улазимо у наше апарате, примамо још добре жеље наших другова, затим једна машина за другом лети преко црвеног пустињског песка, оставља за собом дуги облак песка који се све више пење у висину, и наједанпут се пење у бело-плаво небо.

Испод нас посматрамо исто слику коју гледамо већ недељама: пустиња, непроменљива и бескрајна, са малим и сиромашним дубењем, песком и камењем, ту и тамо примећујемо немачке положаје, коестре оборених авиона, уништене и изгореле аутомобиле и окопна кола. Пење се и даље. Положаји, које сада прелетамо, енглески су. Потребна је страсно напрегнута пажња. Пре свега морамо будно мотрити на енглеске ловце. Обично нам они овде изгледају у сусрет. Данас не примећујемо још ниједан „Харикен“. Да ли су наши ударци већ довели жељене последице?

Дубоко испод нас, обавијен баштењом светлости, појављује се Тобрук. Изванредна слика: бела пустиња, плаво море и град чија белина готово заслепује. Међутим, немамо ни мало времена да се радујемо овој панорами. Бесна ватра противавионске артиљерије обавија нас. Јуримо вртоглавом брзином тачно кроз средину и спуштамо се готово усправно на једну противавионску батерију. Неколико стотина метара изнад земље управљач авиона испушта бомбе, окреће машину и огромном брзином поново је усправља ка небу. Пуни погодак! Одмах сам то опазио, и већ се спремам за ново обрушавање. Овога пута наш напад управљач је на један енглески лорд са шаторима. Огромни пешчани водоскок пење се у вис на месту где је пала наша бомба, избацила високи пламени језици. — и овде остављамо пустош. Наш задатак је испуњен. Провлачимо се напред кроз синопне контраавионске ватре која добро циља. Изненада пуњава

ЧЕРЧИЛ: Наш је положај озбиљан, али није безнадежан

попушта, али истог тренутка опажамо један „Харикен“ који нам је одмах за петом. Ипак нам је пошло за руком да га освојимо, и срећно се враћамо на наш пустињски аеродром.

На тај начин замарамо Тобрук. Без одмора наше бомбе погађају логоре, концентративне трупа и материјала, артиљеријске положаје и оклопне јединице, заједно са ескадрилама борбених авиона и са италијанским формацијама, уништавамо последње пријетелје непријатеља у Либији. Без прекида наши напади туже изнад Тобрука. Узрци нашег ваздухопловства уништавају противника, док се истовремено гвоздени обруч оклопних јединица и пешадије све више стезе и гуши. Није без разлога рекао пре кратко време један заробљеник Енглеца, по занимању учитељ: „Веровали смо у победу све до тренутка док нисмо доживели прве нападе Штука авиона и оклопних одреда. Тада смо сазидали: против овог оружја ми смо немоћни.“

Потопљена трешина бродова тенкова једног америчког друштва

Њујорк, 19 маја (ДНБ) Како јавља „Асошијетед Прес“, „Вакуум Ојл Компанија“ саопштава да је од 29 њених бродова-тенкова који плоче под британском заставом досад потопљено 8, а оштећено 3 брода. Два друга бродова-тенка задржана су у француским лукама.

Потонуо египатски брод

Њујорк, 19 маја (ДНБ) „Асошијетед прес“ јавља да је на путу из Пернамбука за Капитат из досад непознатих разлога потонуо египатски пароброд „Замзан“ (8.300 тона). Брод је путовао из Њујорка за Александрију. Товар му се састојао из камена, аутомобила и машина.

Службено саопштење о повољном току немачко-француских преговора

Виши, 19 маја (ДНБ) Објављено је следеће службено саопштење:

„Немачко-француски преговори и даље теку повољно.

„Дозволе за прелазак у нарочите зоне на Северу и на Западу предвиђају се за чиновнике и за управнике индустријских и пољопривредних предузећа, уколико је присуство тих лица битно за управу тим предузећима и за њихово газдовање.

„Сад се још проучава план о пуштању кућама извесних категорија ратних заробљеника. Као први резултат постигнут досад у том правцу може се сматрати враћање свих подофицира, каплара и редова који су учествовали у Светском рату као борци на фронту.“

Пуштено преко 100.000 француских заробљеника

Виши, 19 маја (ДНБ) Поводом службеног саопштења о немачко-француским разговорима, ОФИ (Агенција Амас) јавља: Број заробљеника који ће бити први пуштени на начин предвиђен у саопштењу, на први поглед може да се процени са 100.000 људи, а можда и са нешто више. Поред лица која ће добити пропуснице за демаркациону линију по споразуму од 7 маја (смртни случајеви и тешка болест), ускоро ће пропуснице добити и блиски сродници у случајевима веначања и рођења. Ускоро ће се објавити правилник о извршењу ових одредаба.

Пораз Енглеца у Ираку

Дамаск, 19 маја (ДНБ) Ирачко саопштење од 18 маја гласи:

Западни фронт: Наше патроле, уз подршку локалних племена, извршиле су из заседе напад на непријатељске оклопне одреде, који су уз губитке приморани на бекство.

Јужни фронт: У ноћи између 16 и 17 маја наше наоружане снаге, уз подршку локалних племена, извршиле су напад на непријатељски логор код Маакуила и Алехуаибе. Овде је непријатељ имао велике губитке. На нашој страни нису забележени никакви губитци. Наше трупе дошле су у додир са непријатељским оклопним одредима и приморали их да се повуку у свој логор. Непријатељ је имао 13 мртвих, од којих једног официра.

Рат у ваздуху: наши бомбардери извршили су напад у пустињи на британска оклопна кола, од којих су нека уништена. Непријатељ је претрпео губитке у људству. Наши

Извиђачи — очи генералштаба

Витешки крст заслужном даљњем извиђачу

Берлин, 19 маја (ДНБ) (Од ратног извештача Карла-Ханша Холцауена).

Додељивањем Витешког Крста поручнику Фишеру Воја Рајха и врховни заповедник одликовао је једног заслужног авијатичара за даљње извиђачке летове и тиме поделука одлучио значај који у тешким припадима оном делу немачког ваздухопловства његовим интензивним радом.

Пре него што борбени авиони почну да нападају жестоке ударце непријатеља на копну и мору, потребно је тачно утврдити циљеве, да би се обезбедила ефикасна акција. На тај начин први људи који долазе у додир са непријатељем јесу даљњи извиђачи. Када потпуно сами лете на великим висинама у својим авионима, напредују и долазе у први додир са непознатим наоружањем и снагом непријатеља кога траже, те посаде претстављају праве трупе вепова у ваздуху. Код непријатеља су непознати ваздухопловни елементи, а нарочито његова одбрана, што даљњем извиђачу оставља за одбрану у случају потребе само брзину. И поред тога у свим досадашњим победоносним операцијама немачког оружја, они су доносили драгоцене фотографске материјал и тиме дали одлучујући допринос победи.

Једном од многих непознатих даљњих извиђача сада је додељен Витешки Крст за нарочити рад од почетка рата. У делатности поручника Фишера огледа се бит даљњег извиђача и сјајно је одлично извршење великих задатака.

У почетку рата поручник Фишер био је у Пољској при оперативним извиђањима, па је тако његов авион летео до румунске и руске границе. По завршетку пољске војне он одлази на нове дужности на западни фронт. Са својим друговима врши извиђачке летове над непријатељским простором, над Северном Француском, и враћа се са вајним снимцима енглеског експедиционог корпуса. Систематским детаљним радом он доприноси припремама за велике ударе против Француске. Када је 10 маја британска војска на западу пошла у борбу, поручник Фишер имао је на снимку све покрете непријатељских трупа до обале Канала.

ОБОРЕН ОД ТРИ „ХАРИКЕНА“

Знак велике опасности, које су увек везане за извиђачке летове над просторима са јаком одбраном, претставља обарање три „ХЕ 111“ у којима је поручник Фишер учествовао. Нападнут код Намира 16 маја од три „Харикена“, који су се налазили у повољној позицији, он је са два „болесна“ мотора био приморан да се пред првом немачком линијом присиљно спусти. Ускоро је међутим посада, која је остала жива и читва, једним новим авионом понова летеља над непријатељем и под собом видела грозничаве припреме Енглеца за нагло кретање из Европе. На снимцима које је он донео у свој штаб видели су се британски теретни аутомобили који су ишли у море, као и концентрације транспортних бродова. Када су Штуке и разараачи разбили енглеске дивизије у светско-историјском хаосу Денкерка, поручник Фишер летео је стално напред, док је немачка победничка војска напредовала. Извиђачки летови у Јужној Француској утврдили су концентрације бродова у ушћу Сене, Жироде и Авру, где су борбени авиони потопили многобројне бродове. Када су немачке трупе стајале северно од Лоаре, даљњи извиђачи приметили су неминовно распаѓање француске војске и њен крај. На друмовима појавиле су се дуге колоне од 30—40 километара бегунаца. После дравоцених доприноса победи на Западу појавили су се нови велики задаци.

Често су морале да се пробијају три до четири непријатељске препреке, али је поручнику Фишеру и његовим друговима полазило за руком да и за то време направе неколико снимка области

борбени авиони предузели су извиђачке летове изнад Сиенедбанае и других места. Сви су се вратили неоштећени. Непријатељски авиони летели су над престоницом и бацили неколико бомби на логор код Рашида. Ове бомбе међутим нису нанеле велике штете.

Према вестима које су стигле потврђује се да је погинуо капетан Клас, зваани Абу Неник и то у једној борби у близини Амбле.

Иби Сауд — првоборац за слободу Арабљана

Дамаск, 19 маја (ДНБ) Ирачка штампа енергично протестује против енглеске агитације која претставља државе Иби Сауда као непријатељског према Ираку. Листови подвлаче да је Иби Сауд првоборац арабљанске слободе и да према Ираку, који је сада због те слободе ступио у конфликт са Енглеском, испољава пријатељско држање.

изнад које су летели. Ове слике, добијене са највећим тешкоћама, послужиле су дошине за бомбардовања која су донела велике користи. У поновним летовима даљњи извиђачи су посматрали дејство ових бомбардовања.

ЈЕДНОГ ДАНА ПОТОПЉЕНА ДВА СТРАЖАРСКА БРОДА

Често се дешавало при овим летовима да су се они крили у облаима све докле док их енглески ловци не изгубе из вида и затим су ишчезавали. Да би ослободио пут до обале и по могућству неонажен стигао до циља, поручник Фишер употребавао је бомбе средњег калибра и тако потопио неколико стражарских бродова. Једног дана он је потопио два таква брода. У то време извршен је и лет за Беафаст и северне индустријске центре, који поручник Фишер сматра за свој најтежи извиђачки лет. Упркос напрегнутом „слепом летењу“, леденој хладноћи и неповољном времену, он је стигао до циља и извршио неколико снимања. На повратку приметно је и једну јаку енглеску ескадру на источној обали острва, која је даљњег извиђача наравно покушала да отера најјачом ватром.

Ескадрила даљњих извиђача упућена је затим на Сицилију. Овде су је чекали велики задаци, чија је тежина била у другим летовима преко великих површина Средоземног Мора. Требало је стражарити над жидом кулавицом Имперје и Средоземном Мору. Уз то морало се контролисати кретање британских трупа на северно-афричкој обали. Летео се од Порт Саида до Алжира. Поручник Фишер добио је један задатак који се протезао од области Суецког Канала до Црвеног Мора, и он га је извршио доневши пуну торбу снимака Канала. У току извршења овог задатка поручник Фишер је успео да извиди први јак британски коњвој у луци Бенгази. Ова важна вест, поткрепљена многобројним сликама, омогућила је дошњи напад Штука, које су потопиле велики број бродова. Остатак овог коњвоја морао је да се врати у Тобрук.

„БОДЉИКАВА“ МАЛТА

Један део последњих летова на непријатеља, којих поручник Фишер сада има

75, водио је за Малту. Он је ова извиђања вршио на први поглед тако брзо и једноставно, иако су у ствари они били опасни. Противавионска артиљерија са Малте пратила је даљњег извиђача тако тврдоглаво, и то све док се он налазио на домету овог стеновитог острва. Али, ко има нешто важно да сакрије, тај се прави да нема муниције и да је беспомоћан... Црни објекти многобројних граната тешке противавионске артиљерије обележавали су извиђачев пут на небу изнад Малте. Упркос свему томе, и ова британска тврђава је стално надзиравана, а најбољи снимци луке Ла Валета, аеродрома Лука, Албе и Ла Венеција претстављали су најбољу подлогу за циљеве неизмерно тешких бомбардовања.

Извештајима о овим последњим делима поручника Фишера употпуњава се слика једног способног даљег извиђача, који је сада као један међу најбољих у овом делу ваздухопловства одликовао Витешким крстом. Млад и енергичан, неустрашив и одлучан, који ће у потпуности извршити добијену наредбу, он је тип немачког ваздухопловног официра, спретан и љубазан као човек, омиљен као друг у својој ескадрили и међу момчади. Поносан је овај сјајни официр на свој Витешки Крст, пошто га он као даљњи извиђач носи за многе оне који из дана у дан извршују своје задатке, вршећи своју дужност.

Изшао из редова старих бораца националсоцијалистичког покрета, поручник Фишер својим богатим техничким и стручним искуством служи као пример младим своје ескадриле и посади. У њему је одато признање и награда небесичном раду даљњих извиђача. Очи генералштаба — зову их, Господари места на висини од неколико хиљада метара, чије је најоштрије оружје — камера. Те оштре очи треба да виде и да се добро бране, то је њихов тихи и усамљени бој, који им дозвољава одбрану само у случају опасности. Треба имати мушке храбрости, да би се извршили велики задаци. Али, при победама чује се и њихово име, пошто су ови у тиме неразрешиво везани. Сада један даљњи извиђач носи Витешки крст и тео народ гледа са поносом у њега.

Последње вест

Нова италијанско-хрватска граница

Рим, 19 маја (ДНБ)

Поводом већ објављене садржине италијанско-хрватских уговора, саопштавају још следеће појединости о појединим крајевима и острвима који по том уговору припадају Италији:

Према томе, Италији припадају: котареви (срезови) Каства (Кастав), Сушак, Чабар и један део Делиничког Котара, и то део до линије која полази од коте 701 код Пиљевине, па затим иде гребенима Старчевог Врха, Томца, Оштраца, Разозна и Борлоша, затим избија у управну границу Сушачког котара на врху Јеленаца, па преко виси Борнице силази на море код Букарце (Бакарца). При томе остају Италији општине Хрмљин, Дол—Бакарац и Порто-Ре (КраљевинаСмрика), као и лука и друмски чвор.

Такође припадају Италији острва Марко, Веља, (Крк), Арбе (Раб) и мања острва све до према Јабланицу (Јабланица), као и све острвље око Задра.

Затим уговор додељује Италији крајеве обухваћене линијом која полази од пунта превлаке (рта Превлаке) дуж Морлачког Канала, избија на море код Новоградског, те иде морском обалом све до Краке (Крке), изводно од Пођена, обухватајући и Буковницу; затим линија иде дуж реке Краке (Крке) и потом се удаљује од те реке да би обухватила сву област Себеника (Шибеника), Трау-а (Трогира) и град Спалато (Сплит) са предграђима. Међутим, та линија не обухвата острва Браца (Брач) и Лезина (Хвар).

Затим уговор додељује Италији острва Буа, Цирона, Солта (Шолта), Лиса (Вис), Бизево (Бишево), Сант-Андреја (Св.Андреј), Поми и околних мањих отоцићних, као и острва Курцола (Корчула) и Меледа (Млет). Најзад припада Италији област Боке Которске, и то у гра-

ницама линије која између Цавтата и Виталине полази са мора и избија на црногорску границу, обухватајући и општину Груду и масив Оријена.

Слободан пролаз италијанских трупа кроз Хрватску

Рим, 19 маја (ДНБ)

Споразуму о јадранској обалској области, који се односи на војна питања, треба додати следећи став:

„У једном каснијем споразуму две владе утврдиће начин, на основу кога ће италијанска влада имати пуномоћје и овлашћење за пролаз својих оружаних снага на хрватској територији дуж обалског друма Фиуме—Задар—Котор и железничком пругом Фиуме—Огулин—Сплит, као и овлашћење за евентуално продаужење ове линије до Котора.“

Изјава поглавника др. Анте Павелића

Рим, 19 маја (ДНБ)

Поглавник др. Анте Павелић изјавио је у једном интервјуу, који је дао директору агенције Стефани у вили „Мадама“, да су споразуми потписани у палати Венеција природна последица географског положаја двеју земаља и старих односа између два народа. Повучене границе неће дакле претстављати линију која одваја, него линију која везује у циљу пријатељске и конструктивне сарадње између две државе. У овим пределима, наставно је поглавник др. Павелић, дуж обале, који су припадн Италији, живе многи Хрвати, али сам уверен да ће им бити обезбедене могућности националног, културног и језичког развоја, као што ће бити случај за Италијане који живе у новој Краљевини Хрватској. За оцену онога што је Дуче данас учинио нису довољни суперлативи. Ми смо убеђени у то да ћемо у њему увек имати више него пријатеља. Ја и моји пријатељи задржаћемо вазда у успомени Дучеа као великог човека и генијалног вођу, који је био великодушни пријатељ нашег народа.

Оснивањем хрватске монархије поново се наставља хиљадугодишња традиција. Хрватска држава, која је коначно примљена у Европу, у којој ће победоносне армије сила осовине створити нови поредак, приступиће пре свега великом делу изградње, да би поново изградила све оно што је за последњих 20 година разорено у моралном и материјалном погледу.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Писмо главног општинског комесара за привреду у Србији за народну привреду

Главни општински комесар за привреду у Србији, НСФК-групенфирер Г. Нојхаузен упутно је комесару Министарства народне привреде следеће писмо:

Београд-Земун, 13 маја 1941
„Господину Комесару Министарства Народне привреде“
Београд

Предмет: Забрана робе
„Брвоини војни заповедник је одмах по уласку трупа издао за све окупиране области наредбу о забрани робе. Ова наредба остаје и даље на снази док ју ја не изменим или допуни новим одредбама.“
„Према овој наредби о забрани робе, узаплене су све по живот важне врсте робе [животне намирнице, сировине, полуфабрикати]. Свака прерада или отуђивање узаплене робе забрањено су према тој наредби.“

„Наредба о узапљеној роби ипак предвиђа, да се узапљена роба сме прерађивати у оној количини колико је односно предузеће прерађивало иста месеца прошле године. Само у овом опсегу, а у интесу поновног покретања рада сме се отпустити од поменути наредбе о забрани. Одговарајуће количине смеју се од предузећа узимати из узапљених резерви и онда када је забрана и изрично таблом означена.“

„Упозоравам ипак на то, да свако предузеће које запослава више од двадесет радника, према мојој наредби о поновном преузимању послова у београдским „Општинским новинама“ од 1 маја о. г. која је објављена и преко радија, мора да даље вођене рада имати моје одобрење. Одговарајуће претставке имају се предати Министарству народне привреде преко привредних организација. До доношења одлуке може се рад у предузећу наставити, уколико то нисам ограничио општим или посебним одредбама за поједина предузећа.“

„У сваком случају забрањена је прерада артикула који су наведени у прилогу I. Забрана се не односи на ситну потрошњу и такву потрошњу која је нужна за обављање постројења и уређаја који су нужни за живот.“
„Минерална уља остају у принципу узапљена, издавање се сме чинити само саобразно мојим упутима које ћу Вам ускоро доставити.“

„Ко има на чувању или држању на коју врсту робе означену у прилогу I, мора одмах послати тачан списак робе која се налази у његовом поседу назначујући врсту робе, количину и место где се роба налази. Роба се има у списку сортирати и, као што је трговачки уобичајено, означити. Ови списци имају се доставити преко привредних организација Министарству народне привреде до 15 јуна 1941 године.
НОЈХАУЗЕН с. р.
НС.Ф.К.-групенфирер“

ПРИЛОГ I

1. Гвожђе: бели лим.
2. Оплеменење руде и метали: молибден, волфрам, ферохром и њихове руде.
3. Негвоздени метали. Бакар и његове легуре: калај никл, кобалт. Легуре од напред поменутих метала. Полуфабрикати

Несавесним малопродавцима дувана одузеће се продаја

Управа државних монопола приметила је да извесни малопродавци дувана несавесно испуњавају своје дужности. Користећи моментану несташницу дувана, они налазе недозвољене путеве и начине да добу до што већег профита. Тако кад приме одређени број кутија са цигаретама, не продају их у својој трафици, већ их одвајају у страну и скривају. После тога проналазе људе који ће испод руке, већто и скривено, тај исти дуван, купљен по нормалној фабричкој цени, продавати неколико пута скупле.

Управа државних монопола, да би стала на пут таквим несавесним послованима, донела је одлуку да казни сваког сличног преступника-малопродавца, тиме што ће му одузети право за рад.

Где се налазе квартови

Нови квартови већ су организовани. Већина од њих добила је и своје сталне зграде, док ће се неколико квартова привремено уселити у просторије других установа.

- Кварт I налази се у Миларској улици бр. 3;
- Кварт II у Грачанској ул. бр. 1;
- Кварт III у Вишњичевој ул. бр. 18;
- Кварт IV у Борна Вашингтона улици бр. 23;
- Кварт V у Краља Александра ул. бр. 45;
- Кварт VI у Врзавој ул. бр. 6;
- Кварт VII у Мидешевској ул. бр. 23;
- Кварт VIII у Хаин Милентијевој ул. бр. 72;
- Кварт IX биће привремено смештен или у Дом за сиротиња глувоначних, у Делиградској ул. бр. 40, или пак у просторијама четврте мушке гимназије у улици Гарашаниновој бр. 45;
- Кварт X налази се у Сарајевској улици бр. 23;
- Кварт XI у Адмирала Вуковића ул. бр. 14;
- Кварт XII на Булевару Кнеза Александра бр. 11;

(полуге, жица, лимови, цеви и профили) од горе именованих метала и њихових легура. Руде и сировине, које садрже горе именоване метале. Жива.

4. Племенити метали: платина, метали платинске групе, као иридијум, родијум, паладијум, злато, чисто сребро, легирано сребро.
5. Камење и земаље: индустријски дијамант укључујући и боард, Јискуи, горски кристал (билур) и кварц за глебовање, азбест, предени азбест, азбест средњег и кратког влакана, азбестни полуфабрикати и готова роба, манганова руда са преко 80% MnO₂.
6. Индустријска уља и масти и смоле: глицерини чист и сиров, рициново уље, колофонијум, терпентинско уље, колази, шпек, фотографски желатин.
7. Каучук, каучуко млеко и гар: неперерађени каучук, каучуко млеко, каучуки производи, регенерат, стара гума, гар.
8. Текстилене сировине: Силас-конопља, фино лан, Машла-конопља.
9. Сирови кожа, кожа и чапуре: сирове коже и чапуре за прављење коже, латне, латне коже за крзна, екстракти за штампљење.

(Агенција Рудник)

РАДИО ПРОГРАМ

(Р. К. — SENDER BELGRAD)

(Таласна дужина 437,3 метра)

Програм за уторак 20 маја

- 10.00. Реч дана. Немачке вести, латин вести на српском језику.
- 13.00—14.00. Подневна музика.
- 14.00. Немачке вести, латин вести на српском језику.
- 15.00—15.10. Представљамо програм.
- 15.10—16.00. Хавајски квартет Фулгенција Вудсоловића.
- 16.00. Извештај Врховне команде с латини понављачем.
- 18.00—18.30. Час Немаца из Србије.
- 18.30—18.45. Пела хор Донских козака.
- 18.45—19.00. Из савремених догађаја (на српском језику).
- 19.00—19.45. Концерт великог српског радио оркестра.
- 19.45—20.00. Из савремених догађаја (на немачком језику).
- 20.00—20.25. Немачке вести, латин вести на српском језику.
- 20.25—22.00. Војнички свирају за војнике.

Основна школа „Вожд Карађорђе“ наставља рад

Ученици трећег и четвртог разреда државне народне школе „Вожд Карађорђе“ настављају рад 21 о. м. Ђачки родитељи треба тога дана да упуте своју децу у школу.

БЕОГРАДСКА ХРОНИКА

Кажњени спекуланти и беспосличари

Управа града Београда казнила је:

1. — Са тридесет дана затвора и принудним радом због несавесне спекулације следећа лица:
Стојановић Јакова, трговца, улица Престолонаследника Петра бр. 65; Цветковић Милана, кафиџију, Расинска бр. 22; Жука Дамјана, крчмар, Војводе Степе бр. 139; Јевтовић Драгољуба, Војводе Степе бр. 95 и Ањелић Видосаву, пиларицу из Сремске Митровице.
2. — Са 20 дана затвора и принудним радом, због беспосличања следећа лица:
Топчић Ахмета, пекарског радника, из Горњег Вакуфа; Филиповић Борна, земљорадника из Левендола; и Зорић Никола, из Рачиња.
3. — Са принудним радом и 15 дана затвора:
Павловић Љубомира, фризерског радника, Расинска бр. 21.
4. — Са 10 дана затвора и принудним радом:
Ђурчић Љубомира, кочијаша, Власто-

Из Друштва Црвеног крста

Обласни одбор Црвеног крста у Београду (Симина улица број 21) моли ниже наведена лица или њихове рођаке-познанике да се јаве ради добијања о-бавештења:

Јелена Павловић — Космајска улица; породица Милана Деспотовића, судског приправника. Породица Мирка Томића, кап. II кл.; породица Милана Максимовића, рез. арт. поручника; породица Добриноја Илића, нов.; породица Светозара Стаменковића, лит. вој. чин.; породица Димитрија Јанићијевића, Милорад Дивач, инж.; Павле Н. Гочевић — село Вишњица, Нешковин Мирослав, геометар; породица Живин Слободана, Дебрила др. Милана Главинић; Кециња В. Илић — Римска ул.; Риста Младеновић; мали Алфреда Балможан, сив Викторије и Борна Балможана из Београда Јужни Булевар обраћа се на своју тетку Анку Угелац из Вршца, пошто му је мати погинула, а отац заробљен.

тиначка ул. бр. 11; Мостарац Велизара, молера, Јове Илића ул. бр. 33 и Штрузел Мартина, радника, Кружин Пут без броја.

Цене на београдским пијацама

Довоз поврћа на београдске пијаце из дана у дан је све већи. Квалитет поврћа све је бољи, а цена нижа. Свију врста меса епит има у довољним количинама, сем свињетине.

Цене су следеће:
Говедина 18 до 22, телеће 32 до 36, свињско 26, јагњеће 24 до 30, овчје и јунетина 24 до 28, шаран 25 до 30, сом (ситан) 20 до 30, караш 12 до 20, белорба 20, кромпир мали 10 до 12, кромпир стари 3 до 4, спанаћ 3, пасуљ 8 до 10, широко зеље 5 до 6, трешње 14 до 20 динара килограм; зелена салата 0,25 до 0,50, краставица 3 до 6, паприка 0,50 до 4, јаја 1,25 динара комад; зелен 1 до 2, млади црни и бели лук 1 до 2, ротквице 2 до 2,50 динара веза.

ПРОЗ Београд

Биоскопи

- „Касина“ (13,30, 15,30 и 17,30 часова) Филм „Звезда Риа“ са Ла Јаном.
- Уранија (13,30, 15,30, 17,30): 1) Точкиво судбине — Salonwagen E 417 (Кете Хаб, Паула Хербингер), 2) Најновији журнал.
- Славија (13,30, 15,30 и 17,30): Бесмртни валцер (Марија Андергаст, Паула Хербингер, Грета Тајмер).
- Унион (14,30 и 16,30): Бесмртни валцер (Марија Андергаст, Паула Хербингер, Грета Тајмер).
- „Дрина“ (13,30, 15,30 и 17,30) „Шерлок Холмс“ (Херман Шпелман и Труде Марлен); додатак журнал и културни филм.
- „Сити“ (13,30, 15,30 и 17,30 часова) Барун Тренк (Ханс Алберг, Сибиле Шмит и Кете Дорш).
- „Новаковић“ — прва сала (13,30, 15,30 и 17,30 часова): У царству љубави (Алберт Метершот и Густа Хубер) в журнал; друга сала (13,30, 15,30 и 17,30 часова): Компромитована невеста (Марија Андергаст и Виктор де Кова) в журнал.
- Авала (13,30, 15,30 и 17,30) Јача од љубави (Карин Харт, Паула Венегер, Паула Рихтер). Најновији журнал.
- Балкан: „Ја сам Себастијан От“ (Вилм Форст, Паула Хербингер) и Универзал журнал.

Дежурне апотеке

Дежурство почиње у суботу и траје до наредне суботе до 7,30 часова. Засада се обавља само дневно дежурство. Ове недеље дежурству апотеке III групе: Брозелић поч. Милвојна, Босанска 8; Говедарић Радосава, Приштинска 90; Дебељковић Драгутина, Краља Милана 18; Живковић Милана, Цара Николе II 53; Каракашенић Милоша, Цара Душана 27; Николић Мутаваџина Мара, Немањина 30; Протића Боже, Сарајевска, 28; Рожман Милослава, Престолонаследников трг 5; Селаковић Константин, Кнез Михаилова 46; Станојевић Борна, Краља Александра 176.

КРОЗ ЦЕО СВЕТ

Италијанско-црногорски лист на Цетињу

Рим, 19 маја (ДНБ)
На Цетињу је јуче изашао први број новог италијанско-црногорског недељног листа „Ла Воџе дел Монтенегро“ (Глас Црне Горе). Скоро цео овај први број новог часописа посвећен је недавној посети Цара и Краља Виктора Емануела Трећег Црној Гори.

Енглеске новеље са торним уљима

Берлин, 19 маја (ДНБ)
Часопис „Дојче Вер“ резимира све веће тешкоће на које Енглеска наилази у погледу снабдевања гечим горивом. Савици независно од удараца које немачка оружана сила наноси саобраћајним путевима и центрима за прераду горивних уља која троши Велика Британија, удара који се углавном састоје у затварању Средоземног Мора, у поседу француске обале Канала Ла Манш и у сталним тешким нападима на центре за претовар горивних уља и рафинерије широм целог британског острва и у потапању бродова-тенкова, — Енглеска, као што се доказује у овом чланку, има да се бори са великим тешкоћама и у погледу саме производње. Затим се у чланку каже:

„Услед војног положаја, Блиски Исток био је принуђен да знатно спусти своју производњу минералних уља. У Ирану, производња у години 1940 опала је за 13% у сарањенију са производњом у 1939, у Ираку чак и за 17%, а на Барјеминским Острвима опет за 13%. И ако је Енглеска покушавала да изврши овај мањак проширењем извоза петролеја у Египту, у чему уосталом није успела, ипак није могла да спречи да целокупна производња петролеја на Блиском Истоку у последњој години спадне од 123,7 на 111,6 милиона барила. Осим тога, британска држава била је принуђена да прода Сједињеним Државама 50.000 акција „Тис Ојл Компаније“, која је власница једног дела петроледских извоза на Барјеминским Острвима. Тиме је Енглеска лажно испунила из руке власништво које је од највећег значаја за њену ратну привреду. С обзиром на саобраћајне тешкоће које постоје у погледу минералних уља из Предње Азије, Енглеска је осим тога била принуђена да повуче свој протест против подржављења предузећа за минерална уља у Мексику, да би у замену за то добила што више минералног уља из Мексика.“

На крају својих излагања часопис вели да је појачање израде синтетичког горивног уља од уља које се у Енглеској све наново тражи ради отклањања бриге око снабдевања погонским средствима, илзурија тежња, пошто у Енглеској нема подесних постројења за то.

Немачко-словачка омладинска манифестација

Братислава, 19 маја (ДНБ)
Поводом посете вође омладине Рајха г. Аксман Словачкој, приречена је велика манифестација немачке и словачке омладине, чији је врхунац претстављено говор вође омладине Рајха. Манифестацију је отворено вођа словачке омладине г. Матеж, који је подвукао намеру и жељу словачке омладине да, заједно са немачко омладином, ради за нови ред у Европи.

Берлинска филхармонија у Финској

Хелсинки, 19 маја (ДНБ)
Берлински филхармониски оркестар, под управом професора Ханса Кланперт-буша, приредно је у недељу учествовао у великом успехом концерт у Хелсинкију. Приказана су дела Брамса, Вагнера и Бетовена.

Концерт је приречен у главној дворани сајма која може да прими 7.000 лица а која је била пуна до последњег места.
Међу присутним залажени су између осталих маршал г. Манерхалм, чланови владе, високе војне личности, многобројни дипломати, угледне личности из свих кругова Хелсинкија и јапански директор Копоје који ових дана борави у главном граду Финске.

Немачки уметници натраћени су бурним залажањем.

По завршетку концерта, престоничко градско поглаварство приредило је свечани пријем у част гостију.

Кашастрофа на шетном броду

Њујорк, 19 маја (ДНБ)
Јављају из Лигт Ривера (с. д. Јужна Каролина) да се на шетном броду „Најтингел“ догодила тешка експлозија. Брод који се у часу катастрофе налазио неколико миља од обале био је експлозијом у буквалном смислу реин разбијен на комаде. Претпоставља се да је погинуо највећи део путника којих је било 37. До сада је познато из воде 7 лешева. Ондак је узбуњена обала стража. О узроцима катастрофе нема још никаквих појединости.

СПОРТ

Обнова спортског живота

Шта је остало „плавима“ и „дрвенима“

Прекучерашња утакмица између „плавих“ и „дрвених“ била је први знак обнове спортског живота у Београду. Наши спортисти нису хтели да заостану за привредницима и осталим грађанима који су предигли свим силама да обнове своје послове и уреде свој живот. Футбалери су такође приступили обнове спортског живота у Београду, па је сусретом најбољих београдских клубова та обнова срећно започела.

Још више, појава „дрвених“ и „плавих“ на зеленом пољу, дала је подстрек и спортистима других градова да отпочну с радом на обнове свој досадашњег живота.

Марљивим и пожртвованим радом за неколико недеља могла би се васпоставити целокупна спортска машина, онаква каква је постојала пре 6 априла. То и треба да буде циљ свих оних којима српски спорт лежи на срцу.

БСК без Лехнера и Дубца

На терену БСК-а били су прекуце скоро сви стари играчи, познате спортске „звезде“.

„Дрвени“ су били комплетни: Ловрић, Анђелиновић, Шпалац, Дифранко, Бровић, Бирић, Савић, Атанацковић, А. Петровић, Дреновац, Стевок.

„Плавци“: Мркушић, Стојиљковић, Шинђић, Маноло, Драгићевић, Јовановић, Глишковић, Ваљаревић, Божовић, Николић, Хорватовић (Спасојевић).

„Плавима“ су недостајали Дубац и Лехнер из одбране. Међутим, навала БСК-а, иако комплетна, била је несрећна и није узела да искористи многе лепе шансе. А у одбрани је подбацио Мркушић на чијег терена иду два пријемна гола, као што и Ловрић има доста заслуга за један који је пропустио у своју мрежу.

Општи утисак овог првог сусрета врло је повољан за београдски фудбал, с обзиром да је ово била прва послератна утакмица. „Дрвени“ су овог пута победили своје ривале заслужено, јер су скоро за цело време игре били срећнији и прецизнији како у додавању тако и у пуцању на гол.

Шта су сачували „плавци“ и „дрвени“

У последњем рату плавци су били боље среће од дрвених.

БСК је сачувао свој стадион скоро у истом стању као што га је имао пре рата. Једино оштећење, истина прилично велико, јесте у томе што су и са игралишта и из клубске канцеларије нестале играчке ствари (дресови, ципеле, лопте итд.), а такође нема ни многих пехара, заставица и других успомена и трофеја.

„Дрвени“ су оштећени много више. Њихов стадион у моменту избијања рата није био завршен, тако да се с много радовима који су били пред завршетком, мора сад изнова почети. Тако се нов терен за игру мора поново прекопати и трава засејати. На терену се играло пре него што је трава била довољно очврсла, па су настале неравнине и терен је местимично оголио.

Игралиште је мало оштећено бомбама које су пале (три). Биле су чак и трибине запаљене, али је ватра била одмах угашена захваљујући присебности чувара игралишта који је ватру угасио, кофам воде, тако да је опасност даљег ширења ватре на време отклоњена.

Највећу штету претрпели су „дрвени“ пожаром који је настао у згради у којој су се налазиле клубске канцеларије. Та зграда је до темеља изгорела, а са њом и сав намештај клуба, целокупна клубска архива и сви трофеји међу којима је било много врло скупоцених. Поред осталог, у каси клуба остало је било и пет до шест хиљада динара. И то је све изгорело.

На агарштуру у Коларчевој улици неки чланови клуба пронашли су разне остатке пехара, статуа и плоча с натписима посвећеним клубу. Ови остаци биће сачувани за успомену на последње догађаје.

„Дрвени“ узимају име С. К. „Шумадија“

С. К. „Југославија“ је ових дана трећи пут променили своје име. Сви су изгледали да ће се клуб „дрвених“ убудуће звати: Спортски клуб „Шумадија“.

Постоји предлог да се клуб именови С. К. „Авала“, али је већина чланова клуба изгледала да име „Шумадија“. Ово утолико пре што је овај клуб и основан углавном од Шумадијана, крагујевачких фудбалера, па су с многи крагујевчани истаки играјући у црвеном дресу.

Хоће ли бити професионалаца?

Управе наших великих клубова налазе се пред решењем једног великог проблема: шта ће бити с професионалцима-фудбалерима.

По свој прилици да професионализам у фудбалу неће бити дозвољен. Према томе један играча према клубовима мора бити постављен на сасвим другом темелима. Фудбалер који ништа не ради већ живи само од фудбала, од фудбалске игре, измешуће с наших терена.

Б. Ј.

Маме обласи

Траже се

Мој муж Милан Марковић отишао је од куће 1934. да се јави — рок 7 дана, у провинцијом потражиој себи маје: Марија Марковић, Дурмиторска 14. (1882) 1—2

Моли се свако ко зна за доктора Александра Божарева који је био на војној дужности као лекар у пољској заразној болници у Новом Саду и виђен поводом код Лознице и Сарајева да јави: Београд, Главашева 13, Ребров, или Српско начелство Сопот, срез Космајски. (1883) 1—1

Молим свакога, ко ма шта зна о мом мужу Чедомиру Рајићу, резервном капетану, на војној дужности био у Крушевцу, јавити на адресу: Славка Рајић, Томаша Јека 6. (1902) 1—1

Зденко Аљанчић виђен је последњи пут у Лозници 13-4-1941. Ко о њему има веродостојне вести доцнијег датума нека их изоволи јавити на адресу: И. Јосифовић, Вишеградска 16/1, Београд. (1908) 1—1

Молим свакога, ко ма шта зна о моме мужу Милошу Константиновићу, пензионеру, рез. пешад. капетану, који се јавио из Тетова 19-ог априла, да јави: Перисиди Константиновић, Цара Уроша 33, Београд. (1911) 1—1

Ко ма шта зна о Ратиславу Ј. Пешћу, ваад. поручнику, на служби био у 6 ваад. бази. Нека јави на адресу Н. Филиповић, Римска 22/III. (1914) 1—1

Умољава се родбина ваздухопловног капетана Узуновића, са службом у Љубљани све до 6-IV, да достави своју адресу, ради обавештења Андрићу, Ки. Павла 53а, код настојника. (1915) 1—1

Бруно Париш, поручник командант бојне коморе 55 пеш. пука. Последњи пут виђен у Лапову. Моли се свако лице које зна ма шта о њему да јави: Види Париш — Цариградска 3. (1917) 1—1

Служба

Куварица и за остало тражи место: Високог Стевана, 42. (1885) 1—1

Тражи се куварица и за остали посао са добрим препорукама, Д-р Даничић — Поенкарева 17/III. (1891) 1—1

Самосталну радницу и младина потребну за одмах: Салон Маркодејева, Хиландарска 22/1, лево. (1892) 1—1

Обућар Галантић „Nik Vas, Пашићева 27, поткребује одмах два добра мушка радника. (1896) 1—2

Станови и локали

Траже две особе намештену собу са употребом шпалета. Јавити: Живка Јанковић, Краља Алберта ул. 4. (1886) 1—1

Намештена соба са употребом купатила, Ковчина бр. 26/II лево. (1897) 1—1

Купо - продаја

Купио бих хладњак електричан фриџијер средње величине — може мањи, Павле Јовановић, Космајска 22/1. (1893) 1—2

Продајем кућу, нову, једноспратну, луксузну, потпуни комфор, велика башта, племенице воће, живинарник за готово. Марко Балић, Раваничка 30, Нови Немајр. (1894) 1—1

Продаје се зграда за рушење, висок партер и сутерен, Лумина 22. Јавити се: Нешић, Жоржа Клемансоа 1/IV спрат. (1895) 1—2

Теретни ауто исправан до 5 тона купујем. Понуде са ценом предати фирми „Бор“ Книгиње Љубице, 66 (1910) 1—1

Спаваћу собу, трпезарију и клавир продаје хитно ради одласка. Видети: Буре Даничића 10, стан 15. (1912) 1—2

Купујем астале, столице и други кафански инвентар. Јавити Андрићу-Зеки, Ки. Павла 53, код хаузајстора. (1916) 1—1

Разно

Музичка школа у Београду Милоша Величког 1 од маја 1941 г. ради редовно. Школска година ће се продужити, распоред испита ће се накнадно објавити.

Веш на прање омет прима „Чистоћа“ А. Д и то у свима филијалама и у фабрици Вилана Воде. (1864) 2—2

Домашни кост добија се у Његушева 71/II, лево. (1880) 1—1

Продајем шпорет бези емајлиран, деција дубока колица, скоро нова. Видети 14 до 16 час. Драже Павловића 25 партер, Поповић. (1881) 1—1

ПРИЧА Наш строги професор

Имали смо професора који је био строг и неповерљив. Није пуштао своје ђаке ни за секунд из ока. Чак и на табли, гледао је у разред и писао насузме са устариш испруженом руком. Понашао се као укротитељ.

С њим је ишло врло тешко. Али ипак смо се једном показали вештији од њега. Већ пред вратима морао се он зачудити што је тако тих његов весели седми разред. А кад је ушао унутра, устали смо тако бешумно да се човек морао просто улаштити ове тишине, сели исто тако тихо и претворили се у праве воштане фигуре. Нигде покрета, ниоткуда гласа. Само прекрштене руке и безаљне, дељачке очи.

Доктор Енгелбрехт наслуђује да му се нешто спрема, Али на његовој столици нема ни макрог сувијера, држаља му није намазана лепком, из пулта ништа не искаче, а табла није намашена машу. Чак ни неки гундаљ не зуји по соби.

Можда ништа и није било. Али та ублачка тишина ишла му је на живце. И што је најгоре: против тога је био немоћан. За све је било пажљиво одмерених казни: против немарљивости, против заборавности, против непослушности; али школски ред није предвидео ништа против примерног понашања.

Доктор Енгелбрехт био је исувише љубав да би се одао да нешто сумња. Али дозириво нас је све посматрао. Најзад, испод да је нешто приметио. Зашто дејачи као да гледају на леву страну? Лево стоји разредни орман. Сви погледи, пуни очекивања, управљени су у њега. Сад бар зна са које стране треба да очекује напад и може да се према томе спреми.

Шта ли је то са орманом? Правећи се немаран, пролази он поред ормана. Ништа се не може видети. Још једном пролази поред ормана и застаје. Не може се ништа ни чути. Сетио се да је једном у разредном орману био скривен грамофон, који је усред часа француског језика почео да рецитије монолог из „Фауста“. То је било у петом разреду. Шале ученика седмог разреда дружицеј су формата.

Најзад му је ствар изгледала исувише глупа. Укочене погледе целог разреда у орман није могао више да издржи.

— Хабермане, шта то значи?
— Хабермане био је позната тужибаба, али откако је добио велике батине држао се с разредом.
— Шта се то догађа са орманом, хтео бих да знам!
— Са... са... са орманом? — муцао је Хаберман.
— Што гледате толико у орман? Говори.

— Не знам. Ваљда зато што ви стално гледате у орман.
Доктор Енгелбрехт хоће да отвори орман, с лицем окренути ка разреду као увек. Охо! Шта је ово? Зашто се сви трзају и руком заклањају лице?
— Хелвиг, отворите орман!
Хелвиг оклева, и гледа очајно на све стране.

— Шта је? Зашто се бојите?
— Не, не бојим се... Него, чини ми се само да се ми плаштите...
Доктор Енгелбрехт је пошрвено као рак. Али њему није стало до тога да покаже своју личну храброст, те је зато позвао служитеља. Служитељ отвара орман. Али нити је праснула нека жабица, нити је искочила нека мачка. Ништа се није догодило.

Врата стоје широм отворена. Доктор Енгелбрехт са извесне даљине посматра садржини ормана: поређане свеске, један стари фудбал, велика мастовница, кутина с кредама.

Али, где, овде виси неки гајтан. Гајтан је увек сувиш. Служитељ мора да га прегледа. Али то није неки фићил, него обична врпца, за коју је завазан комад креде. Она служи за цртање кружних лукова и елипси на табли.

Доктор Енгелбрехт је човек који иде до дна ствари. Орман је очишћен и све је лепо простро по поду: свеске и књиге, креде и фудбал. Наћена је још једна стара патка за гимнастику и зарђала турпија.

Сад доктор Енгелбрехт не може да се пожали на сувише велику тишину. На свима странама разреда, почиње сумњиво мешкољење и кашљајуће.

Најзад, схвата он шта се десило.

Али баш у том тренутку наизан и директор. Хтео је да утврди колико у разреду има ђака који умеју да плавнају, али се изненадио сада због отвореног ормана и чудне „мртве природе“ око њега.

— Неможте се само уземаривати, господине колега.

— О, молим, господине директоре.

— Лето је што сте се дали на посао да направите ред.

— Молим, господине директоре...

— Али зар не би било боље да сте за то употребили одмор, а не баш сада за време часа?

— Свакако, господине директоре, али ја сам... хтео сам... овај... хтео да...

Директор је завртео главом и отишао. Доктор Енгелбрехт је брзо опет уредило орман. Тад је зазвонило. Час је био завршен. По распореду часова требало је да имамо алгебру.

Хајрић Шпера

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА